

УДК 711.5

А.П. Павлів

Національний університет «Львівська політехніка», Україна

СТРУКТУРИЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ВЕЛИКОГО МІСТА

Значний обсяг та різноаспектність матеріалу, стосовно проблем розвитку міста в постіндустріальній період та придатність його для пристосування під вимоги сучасного соціуму, потребує вироблення певної систематики і аналізу стосовно балансу переважаючих тем і переліку актуальних напрямків розвитку містобудування.

Ключові слова: *постіндустріальна епоха XXI ст., еволюція урбаністики, комунікативні технології, сучасний соціум.*

Постановка проблеми

Впродовж роботи над цим дослідженням, автором, в тій чи іншій мірі, було використано, опрацьовано або оглянуто близько 500 джерел, що належать до категорії наукових та фахових, хоча справжній масив праць присвячених проблемам сучасної урбаністики, очевидно, ще значніший.

Велика кількість теоретичних даних доповнюється ще більшим обсягом практичного досвіду, до якого можна віднести різні аспекти сучасного містобудування, як здійснюваного відповідно до фахово розроблених планів так і тих, котрі є прикладами різних форм стихійного розвитку.

Дане дослідження ставить перед собою мету – пошук відповіді на питання: чи придатне індустріальне місто для пристосування під вимоги сучасного соціуму, цінності якого, часто протилежні?

Аналіз джерел та публікацій

В контексті наукових та публіцистичних матеріалів, що займаються становленням постіндустріальної концептуалістики загальний тон був заданий книгою Кейчл Карсон «Безмовна весна» (“Silent Spring”), 1962 року та футуристично-популярними роботами Е. Тофлера: Третя хвиля і Нова парадигма влади, а також ідеолога так званого «нового урбанізму» Б. Рейда в книзі - Reid B. (1985) *The New Urbanism as a Way of Life*. Winnipeg: University of Manitoba.

Виділення невирішених питань

Сучасна теоретична база проблематики постіндустріальної трансформації великих міст, в основному розглядає ті приклади, які пов’язані із традиційним форматом окремого професійного проектування, джерелом якого є або ініціатива міського муніципалітету, або приватні замовлення. Однак,

поза увагою, залишаються ті феномени, котрі склались внаслідок розвитку інституціонально не фіксованих процесів, часто спонтанного характеру, котрі, в той самий час, якнайбільше свідчать про об’єктивність постіндустріальної парадигми сучасного містобудування.

Виклад основного матеріалу

Історія “Афінської хартії”, дуже добре ілюструє не лише сам факт завершення епохи індустріального міста XX століття, але також і наївну впевненість про актуальність у XXI столітті директивної природи (що насправді є невід’ємною частиною модерністського світобачення).

Через шістьдесят років після написання оригінальної “Афінської хартії” 1933-го року, її нова редакція 1994 року, стала констатацією суттєво відмінних урбаністичних ідеалів, а редакція 2003 року, фактично, цілковитою протилежністю [1]. Якщо місто XX століття це тканина з чітко розділених функціональних зон та великомасштабних геометричних узгалянь, то тут ми маємо справу із невизначеним образом постійно мінливих пріоритетів, які потребують перманентного переосмислення та поновлення.

Все це не означає, що наукова рефлексія урбаністики на межі XX - XXI століть перестала відображати актуальні потреби і явища розвитку міських поселень.

Причина цієї невідповідності, очевидно, полягає не лише у еволюції технологічного розвитку чи зміщенні ваги економіки у бік сектору обслуговування, але також і значно гострішому соціальному розшаруванні населення за рівнем заможності.

Межа XX - XXI століть стала періодом кризи середнього класу, що був фундаментом так званого “суспільства загального благополуччя”.

Ріст заможності середнього класу вів до росту вимог із комфортності проживання та відповідної нормативно-правової бази проектно-діяльності, що, певний час сприяло подоланню суперечливих наслідків ранньоіндустріального проектування, до якого можна включити і спадщину розвиненого модернізму першої “Афінської хартії”.

Постмодернізм та різні світоглядні форми анти-індустріалізму (“контр-культура” 1960-х, екологічне проектування, “новий урбанізм” 1990-х,) стали, вираженням зростлого благополуччя середнього класу та виставлених ним нових, більш високих, вимог до свого життєвого середовища. Саме в цих умовах було написано більшість з нині актуальних робіт із сучасної урбаністики з ідеалами сталого розвитку (sustainable development), технологізації побуту, деавтомобілізації, контекстуального озеленення тощо. Проте, останнє десятиліття показало, що цей базис може виявитись ненадійним, а сформовані на його основі візії занадто ідеалістичними.

Звичний образ “суспільства загального благополуччя”, зовні здавався непорушним до 2008 року, коли світова економічна криза унаявила вже давно існуючі процеси руйнації суспільно-економічного консенсусу. Середній клас, що формувався за допомогою індустріального виробництва і соціальних гарантій (в тому числі і високої оплати праці), опинився у становищі деконструювання, з одного боку глобалізацією, яка дозволила залучати до виробництва значно дешевшу робочу силу із бідних країн, а, з іншого боку, його оптимізацією та технологічною автоматизацією.

В результаті, значна частина прибутків, що раніше розподілялась серед кваліфікованих робітників промислового сектору опинилась в руках, невеликої групи крупних власників виробництв, що суттєво змінило суспільний баланс сили. Вже у другому десятиріччі XXI століття, в руках лише 1% населення Землі опинилась половина (50%) його багатства [2]. В найближчому майбутньому ця динаміка буде збережена, і 99% людства далі біднішатиме.

Така ситуація ще більше порушує проектно-правову схематику містобудування. Оскільки реальні фінансові можливості проводити ефективні виборчі кампанії концентруються у руках вкрай вузького кола осіб, саме вони, у кінцевому підсумку, чинять вирішальний вплив на обрання, за допомогою їхніх ресурсів, представників виборної влади, передовсім законо- і нормотворчої. В результаті сукупність науково-практичних знань та прийомів адміністрування, що традиційно складала галузь містобудування, зазнає змін, поступово порушуючи попередній консенсус.

Це може відбуватись двояким чином: з одного боку, відкритою є можливість поступової законодавчої зміни поля містобудівельного адміністрування.

З іншого, в умовах більш глибокої деградації (або відсутності) середнього класу, це поле перестасе сприйматись як зобов'язуюче для тих чи інших суб'єктів проектно-будівельної діяльності. В першому випадку, поступова зміна поля містобудівельного адміністрування, декларативно, може носити характер цілеспрямованої системи покращення стандартів життя із залученням нових технологічних та інноваційних розробок, використання яких відповідає маркетинговим цілям їх фірм виробників.

В такому контексті, можна говорити, що модерністське містобудування стикається із цілою низкою нових факторів впливу, які не мають відповідників у його початковому змісті.

В результаті, нові явища, що виростили з містобудівельного досвіду поступово вилучались із його рамок та створили ряд окремих самодостатніх галузей, в той час як саме містобудування продовжувало залишатись в межах своєї початкової основи. Таким чином, система джерельної бази дослідження сучасної урбаністики може бути розглянута двояко. З одного боку це наукові роботи котрі знаходяться у рамках галузі знань, що називається “містобудуванням” у строгому сенсі цього слова. З іншого боку, це набір різних галузей, котрі у більшій чи меншій мірі залучені у процесі функціонування великого міста, кількість та межі яких на можуть бути чітко визначені.

Враховуючи наведені вище аргументи та завдання даної роботи, масив джерельної бази може бути розглянутий у кількох умовних розрізах: *консервативному, контекстуальному, синтетичному та перформативному (рис.1).*

При консервативному розрізі, джерельною базою розглядається масив даних, які обмежені традиційними рамками поняття “містобудування”, котре виступає у ролі галузі знань сформованої в епоху Нового часу. Це, в основному, праці, котрі оперують концепцією міста як єдиної структури, що може бути об'єктом цілісного проектного творення і трансформації. Концептуальною основою консервативного масиву урбаністичних знань, є творення повноцінної містобудівної структури “з нуля”, у вигляді одномоментно облаштованої урбаністичної системи, що задовольняє весь комплекс вимог управлінського, виробничого, побутового та структурних циклів.

Контекстуальний розріз є рефлексією, описаною вище, процесу фрагментації урбаністичних знань та перетворення їх на окремі, відносно ізольовані, галузі, котрі стали об'єктами наукових досліджень не завжди пов'язаних із містобудуванням чи архітектурою. В певному сенсі, можна сказати, що виникнення цих нових галузей, мало і поза-урбаністичну генезу і може бути трактоване, як розвиток не лише інших наукових галузей, але і соціальної публіцистики. Тут, зокрема, можна навести приклад книги

Кейчл Карсон “Безмовна весна” (“Silent Spring”) 1962 року. Прикладом може бути сформований наприкінці ХХ століття світогляд *сталого розвитку* (*sustainable development*).

Взаємозв’язок галузевих наук з теоріями формаційних змін другої половини ХХ століття (а також початку ХХІ), проводяться у багатьох наукових дослідженнях, в тому числі і тих котрі стосуються архітектурної та які спрямовані на аналіз функціонально-просторового виразу певної соціосистеми, чим, по-суті, є містобудування у його нинішньому розумінні.

Масив подібного роду даних можна поділити на три принципові групи: *футуристичні*, *маніфестаційні* та *рефлексивні*.

До *першої групи (футуристичні)* відносяться наукові та науково-публіцистичні матеріали котрі розглядають формаційну трансформацію як гіпотезу, остаточне підтвердження якої належить майбутньому. Такого роду дослідження, характерні, передовсім для раннього етапу становлення постіндустріальної концептуалістики загальний тон яких був заданий футуристично-популярними роботами Е. Тоффлера, [4, 5] прогностичною соціологічною аналітикою М. Маклюена [6,7,8] та політекономією Д. Белла [9]. Хоча основний масив таких робіт відноситься до другої половини ХХ століття, швидкість змін та популярність теми, постійно продовжували тривалість у часі футуристичного періоду, риси якого можна побачити і у багатьох сучасних роботах

Рис. 1. Проблематика структуризації джерельної бази сучасної урбаністики

До другої групи (маніфестаційні) можна віднести роботи, котрі мають стверджувальний та популяризаторський характер, і часто поєднуються із пропагуванням тих чи інших технологічних та інженерних вирішень, найчастіше із сфери комунікаційних та енергетичних інновацій. Формаційні трансформації тут представлені як своєрідна самоочевидність, максимальне ствердження якої посилює вагу пропонованих вирішень та способів пристосування. Джерела маніфестаційного характеру, загалом, переважають також у вітчизняній науковій літературі яка торкається сучасного стану та проблем розвитку різних галузей науки та виробництва. В основному це пов'язано із пізнім акцептуванням вітчизняною наукою постіндустріальної концептуалістики, що почалась лише із кінця 1980-х років, коли ідеологічно детермінована радянська наука уступила місце плюралістичному підходу, відкривши доступ до, на той момент, вже достатньо розвиненого формаційного дискурсу на Заході.

Третя - *рефлексивна група* джерел представляє найбільш цінний для даної роботи матеріал, оскільки тут дані, як правило, базуються на критичному аналізі вже здійснених на практиці формаційних перетворень.

Прикладний характер рефлексивних джерел, особливо тих які стосуються експериментів із містобудівною тканиною є головним аргументом пріоритетності такого роду матеріалів для сучасних урбаністичних студій. Разом із тим, матеріали котрі стосуються оцінки вже здійснених перетворень, часто створюються самими їх авторами і потребують сторонньої критичної оцінки, особливо у тих випадках, коли автори часто оперують такими поняттями як “екологічність”, “деавтомобілізація”, “самодостатність” тощо, котрі привносять конотацію безумовного позитивності, самоочевидності якої не потребує додаткової перевірки.

Важливою частиною систематизації джерелознавчої бази дослідження є позиціонування опрацьованого матеріалу відносно значних соціальних змін, що відбулись на межі ХХ - ХХІ століть, у зв'язку із сукупним ростом сфери послуг, комунікативних технологій і різних форм самоорганізації малих та крупних груп населення.

Економіка вже не може розглядатись як єдиний і виключний базис на якому розвиваються похідні соціальні та культурні феномени [10] Комунікативні технології привели до творення самоорганізованих громадянських структур, котрі маючи різні цілі та сфери діяльності, впливають на директивно-ієрархічні структури індустріальної доби.

Феномен “нового урбанізму”, котрий виник у 1990-ті роки та інформаційні технології, котрі від початку ХХІ століття, постійно зростають, трансформувала становище проектувальників, що працює із

містобудівним масштабом. Їх інерційна спроба працювати в рамках “героїчного” модернізму, все більше наштовхується на протидію, самоорганізованих мікрогромад мешканців, котрі виступають із власними пропозиціями організації життєвого простору у прилеглих районах.

В цьому контексті, перед дослідженням, що розглядає потенційні шляхи розвитку сучасної урбаністики, постає проблема вивчення окреслених вище явищ та врахування їх у гіпотезах про моделювання розвитку великого міста. У ряді досліджень, передовсім, соціально-футуристичних та тих котрі оперують цінностями сталого розвитку, можна зустріти думку, про трансформацію ролі містобудівника - проектанта у місію містобудівника - комунікатора. Досвід такого способу творення життєвого простору (наприклад творчість Алехандро Арравени).

Посилення ролі комунікативно згуртованих громадянських спільнот приносить зміну також і у валоризаційній площині. Змінюються категорії та критерії вибору, уявлення про цінність, а також способи їх передачі (розповсюдження). Творена таким чином соціосистема починає виступати не як “надбудова” на економічному “базисі”, а як рівнозначна йому за значенням одиниця. З іншого боку, це можна сприймати і як еволюцію самого “базису” зміст якого конститує “егоцентрична” чи “соціоцентрична” функціональна система [11].

Хоча така термінологія може викликати зауваження і, ймовірно, потребує вдосконалення, вона визначає горизонт, який відділяє фазу капіталістично-промислової формаційної моделі від фази споживацько-індивідуалізованої.

Роботи Ангуса Дітона із дослідження проблем бідності, багатства та задоволеністю життям, засвідчили існування порогу “нечутливості” до багатства, після досягнення певного його рівня (Дітон називає цифру у 6500 доларів у місяць на людину). Після досягнення цього порогу (що гарантує базові потреби споживання), поведінка індивідуума значно змінюється, як і змінюється пріоритети його вибору [12].

Враховуючи вищесказане можна окреслити коло важливих для даного дослідження джерел, котрі пов'язані із існуванням сучасної урбаністики в рамках соціоформаційного розвитку.

В традиційному індустріальному місті ХХ століття, життєпростір був, “егоекономічним”. Потреби містобудівної тканини творили - транспортні мережі, житлові квартали з відповідною інфраструктурою, адміністративно-управлінські кластери. Підприємство було ключовим фактором індивідуального розвитку, що у вигляді зарплатні та ряду соціальних гарантій (пенсії, стипендії, лікарняні тощо), давало можливість підтримувати певний рівень споживання, що був вищим від рівня споживання сільського

мешканця. Можливість підвищити рівень споживання пов'язувалась із підвищенням кваліфікації, у закладах професійної освіти. Таким чином освіта була сконцентрована на вузькій переважно промисловій спеціалізації, яка індивідуалізувала особистість та надавала їй суспільної ваги.

Однак, в процесі вдосконалення промислового виробництва відбулось його заміщення (як основного джерела зайнятості) сферою послуг, високий рівень споживання, забезпечений індустріальним виробництвом, був далі розвинений ростом не матеріального, а інтелектуального споживання. Так, наприклад, заклади харчування, які до кінця ХХ століття розглядалися виключно як місця для споживання їжі, в контексті формаційного переходу, стали розглядатись як місце отримання вражень: візуальних, слухових, когнітивних, комунікативних. Формування пропозиції у сфері інтелектуального споживання стало значно більш динамічним середовищем накопичення капіталу, індивідуалізації особистості та набуття суспільної ваги.

Ріст сфери послуг змінив транспортні пріоритети, місця скупчення мас людей, вимоги до життєвого простору.

Разом із тим, варіант розвитку міста, що повністю відповідає описаним вище прогнозам, виглядає малоімовірним. Практичні спостереження та досвід онтологізації постіндустріальних принципів, свідчить про те що формаційні шари не змінюються, а накладаються один на одного, поступово синтезуючись і створюючи більш складу логістичну структуру. Хоча у соціосистемному аспекті, попередні шари маргіналізуються за рахунок постійного технологічного вдосконалення, це, однак, на означає перспективи їх зникнення бо об'єктивна потреба у їх існуванні є незмінною.

Тому для дослідження сучасної урбаністичної думки, важливою є структуризація прогностичного та рефлексивного матеріалу відповідно до ступеню його взаємопов'язаності, котра розглядає явища попередньої формації як актуальні та важливі для функціонування провідної. У цьому зв'язку, досить перспективною групою досліджень виглядають ті роботи, які вивчають пристосування і трансформацію старих структур після втрати ними головної економічної та адміністративно-управлінської ролі.

До цих основних принципів структуризації джерельного масиву дослідження, можна додати також ряд досить розрізнених матеріалів котрі стосуються впливу на формування містобудівної тканини окремих об'єктів, котрі потягнули за собою значні зміни її функціонування, як у напрямку позитивного розвитку так і деградації. Тут можуть братись до уваги як постійні капітальні об'єкти міської (а також більш широкої) інфраструктури, так і тимчасові утворення, часто спонтанного характеру,

пов'язані із громадськими ініціативами, вимушеними заходами, дією природних факторів тощо. В даному випадку використовувались як науково-теоретичні оцінки (там де вони встигли з'явитись) так і публіцистичні та описові матеріали, котрі служили у якості додаткового та ілюстративного матеріалу для аналізу. Крім того, що цього розряду можна віднести різноманітні ініціативи експериментального аналізу мотивів, що змушують людей на тривалий час скупчуватись в одному місці та спонтанно утворювати протоурбаністичне поселення.

Висновки

1. Виявлено, основні фактори трансформації сучасного урбаністичного дискурсу, котрі пов'язані із а) зміщенням балансу між представниками середнього класу та крупного капіталу, що підважує стабільність та дієвість нормативного поля адміністрування містобудівельними процесами; б) діяльністю технологічних компаній, котрі поширюють свою продукцію за допомогою урбаністичної аргументації; в) новими горизонтальними зв'язками між мешканцями, котрі виникли внаслідок розвитку нових видів комунікативної взаємодії.

2. Означено головні принципи структуризації масиву сучасного містобудівельного дискурсу на основі фактору хронологічно-галузевої фрагментації базової модерністської основи першої половини ХХ століття, котра впродовж наступних десятиліть пройшла шлях розмежування на окремі самодостатні сфери знань, що самоусвідомлювались як вихідні пункти для подальшої еволюції урбаністики. В зв'язку із цим було виділено чотири групи джерел, які можна окреслити як: *консервативний* (загалом відображають традиції закладені у модерністській традиції), *контекстуальний* (розглядають досвід окремої галузі як номогенний), *синтетичний* (здійснюються спроби поєднання та урівноваження різних галузевих досвідів в універсальну суму знань та рекомендацій) та *перформативний* (пропонують відносно автономні від модерністської інерції шляхи моделювання сучасної містобудівної тканини).

3. Визначено, що одним із ключових сегментів знань, котрі впливають на творення сучасного містобудівного дискурсу є аналіз еволюції соціосистеми (або соціально-економічної формації). Такого роду знання лягли в основу багатьох спроб їх інструменталізації на рівні містобудування, що, у свою чергу, стало причиною появи ряду урбаністичних програм. Встановлено, що такі джерела можуть бути поділені на три групи: *футуристичні* (розглядають формаційну трансформацію як гіпотезу, остаточне підтвердження якої належить майбутньому, проте її вірогідність впливає із запропонованої авторами абстрактно-логічної схеми), *маніфестаційні* (мають стверджувальний та популяриза-

торський характер, і часто поєднуються із пропагуванням тих чи інших технологічних та інженерних вирішень, найчастіше із сфери комунікаційних та енергетичних інновацій) та *рефлексивні* (базуються на критичному аналізі вже здійснених на практиці формаційних перетворень).

4. Проаналізовано коло праць, котрі розглядають можливі шляхи трансформації модерністської урбаністичної парадигми з огляду на зміну домінуючої економічної моделі та конфігурації соціальних зв'язків. У цьому контексті виділено дослідження, які концентруються на явищах нової взаємодії локальних груп мешканців і використання їх потенціалу як ресурсу до пост-індустріального переосмислення містобудівної тканини. Виділено різні форми теоретичного підходу до даної тематики котрі варіюються від історичної ретроспекції античних міст, для яких характерний багатий набір місць соціальної взаємодії, до перспективних візій «нового урбанізму» та особоцентричної економіки. Категорії якими визначаються цінності такого містобудування виступають «універсальна доступність», «пішохідне сусідство», «інфраструктура місцевих власників» тощо.

5. Окреслено сукупність накопичених наукових знань у галузі фрагментації традиційної містобудівельної системи з метою оптимізації доступу мешканця до всього спектру пропозицій характерних для міського стилю життя. Зокрема у багатьох роботах виявлено тенденцію пов'язувати таку фрагментацію із феноменом самоорганізації локальних громад, представники яких вже залучені до нових більш гнучких форм зайнятості. За цих умов централізоване зонування, що лежить у основі генеральних планів міст, поступово змінюється набором локальних самодостатніх утворень, в яких більшість міських функцій знаходяться у межах пішохідної доступності та мають замкнутий характер. В економічному та соціальному плані така містобудівна тканина, в чомусь нагадує скупчення сіл, межі яких накладаються одні на одних. Така тенденція ставить нові виклики перед урбаністичною теорією та вимагає внесення коректив до принципів загальноміської логістики та адміністрування.

Література

1. Ectp-ceu.eu (2003) *The New Athens Charter 2003*. Retrieved from http://www.ectp-ceu.eu/index.php/en/?option=com_content&view=article&id=85.
2. Половина світового багатства перебуває в руках 1% населення [Електронний ресурс]. - 2015. Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua/news/1403797-polovina-svitovogo-bagatstva-perebuvaе-v-rukah-1-naselennya> [Відвіданий: 12 Січ. 2017]
3. Reid, B. (1985) *The New Urbanism as a Way of Life*. Winnipeg: University of Manitoba.
4. Тоффлер, Е. Третя хвиля. [Текст] / Е. Тоффлер. - Київ: Видавничий дім «Всесвіт», 2000.

5. Тоффлер, Е. (2003). *Нова парадигма влади. Знання, багатство й сила*. [Текст] / Е. Тоффлер. - Харків: Акта, 2003.
6. McLuhan, M. (1968). *War and Peace in the Global Village*. N.Y.: Bantam.
7. McLuhan, M. (1964). *Understanding Media: The Extensions of Man*. N.Y.: McGraw Hill.
8. McLuhan, M. (1977). *City as Classroom: Understanding Language and Media*. Hamilton: The Book Society of Canada Limited.
9. Bell, D. (1973). *The coming of post-industrial society: A venture of social forecasting*. N.Y.: Basic Books.
10. Гальчинський, А. Логіка саморозвитку економіки завжди розумна [Електронний ресурс] / А. Гальчинський // *Forbes Україна*. - 2015. - Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua/nation/1407771-anatolij-galchinskij-logika-samorozvitku-ekonomiki-zavzhdi-rozumna> [Відвіданий 2 Лют. 2017]
11. Гальчинський, А. Світ розвертається ліворуч - у бік людини. [Електронний ресурс] / А. Гальчинський // *Дзеркало тижня*. - 2016. - Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/macrolevel/anatolij-galchinskij-svit-rozvertayetsya-livoruch-u-bik-lyudini_.html [Відвіданий 2 Лют. 2017]
12. Deaton, A. (2013). *The Great Escape: Health, Wealth, and the Origins of Inequality*. Princeton: Princeton University Press.

References

1. Ectp-ceu.eu (2003) *The New Athens Charter 2003*. Retrieved from http://www.ectp-ceu.eu/index.php/en/?option=com_content&view=article&id=85.
2. *Half of the svitovogo bagatelstva perebuvaе in the hands of 1% of the population* (2015). Retrieved from <http://forbes.net.ua/ua/news/1403797-polovina-svitovogo-bagatstva-perebuvaе-v-rukah-1-naselennya>.
3. Reid, B. (1985) *The New Urbanism as a Way of Life*. Winnipeg: University of Manitoba.
4. Toffler, E. (2000). *Third wave*. Publishing House "Vsesvit".
5. Toffler, E. (2003). *New Power Paradigm. Knowledge, wealth and power*. Kharkiv: Act.
6. McLuhan, M. (1968). *War and Peace in the Global Village*. N.Y.: Bantam.
7. McLuhan, M. (1964). *Understanding Media: The Extensions of Man*. N.Y.: McGraw Hill.
8. McLuhan, M. (1977). *City as Classroom: Understanding Language and Media*. Hamilton: The Book Society of Canada Limited.
9. Bell, D. (1973). *The coming of post-industrial society: A venture of social forecasting*. N.Y.: Basic Books.
10. Halchynskiy, A. (2015). *The logic of self-development of the economy is always reasonable*. *Forbes Ukraine*. Retrieved from: <http://forbes.net.ua/ua/nation/1407771-anatolij-galchinskij-logika-samorozvitku-ekonomiki-zavzhdi-rozumna>.
11. Halchynskiy, A. (2016). *The world unfolds to the left - in the direction of man*. *Mirror of the week*. Retrieved from: http://gazeta.dt.ua/macrolevel/anatolij-galchinskij-svit-rozvertayetsya-livoruch-u-bik-lyudini_.html.
12. Deaton, A. (2013). *The Great Escape: Health, Wealth, and the Origins of Inequality*. Princeton: Princeton University Press.

Рецензент: д-р архіт. проф. Б.С. Черкес, Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Автор: ПАВЛІВ Андрій Петрович
кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри
Національний університет «Львівська політехніка»
E-mail – andrii.p.pavliv@lpnu.ua
ID ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6149-2972>

STRUCTURING THE SOURCE BASIS OF THE CHARACTERISTICS OF MODERNIZATION OF THE CITY DEVELOPMENT

A. Pavliv

Lviv Polytechnic National University, Ukraine

Considerable volume and versatility of the material, concerning the problems of urban-planning in the post-industrial period, requires the development of a certain taxonomy and analysis regarding the balance of the prevailing topics and a list of current areas of urban development. Given the task of this work, an array of source bases can be viewed in four conditional sections. Conservative section - where the source base is considered as an array of data that is limited by the traditional framework of the concept of "urban planning".

Contextual section - fragmentation of urban knowledge and its transformation into separate, relatively isolated, branches that have become objects of scientific research not always related to urban development or architecture.

The synthetic section is a group of works and analytical attempts that try to consider modern urbanism as a logistical combination.

Performance section - sources and materials that are not related to the taxonomy of modernist urbanism and create outlines of a new methodology for interpreting urban planning space on the basis of an informative society.

The interconnection of branch sciences with the theories of formative changes of the second half of the twentieth century (as well as the beginning of the XXI century) can be divided into three principal groups: futuristic - scientific and scientific-journalistic materials that consider transformation as a hypothesis; manifestational- which have an affirmative and promotional character; reflexive - based on a critical analysis of already implemented transformations.

An important part of systematization of the source research base of the study is the social changes that took place at the turn of the XX - XXI centuries, in connection with the growth of services, communicative technologies and various forms of self-organization of small and large population groups.

Economics can no longer be regarded as the sole and exclusive basis on which derivative social and cultural phenomena develop.

In a number of studies that exploit the values of sustainable development, one can come across an idea of the transformation of the role of "the city planner - the designer" in the mission of "the city planner - the communicator".

Strengthening the role of communicatively cohesive civic communities changes the criteria of choice, the idea of value, as well as the ways of their transfer (distribution). Created in this way, the socio-system begins to act not as a "superstructure" on the economic "basis", but as an entity equivalent to it.

Taking into account the abovementioned, it is possible to outline the sources that are associated with the existence of modern urbanism within the framework of socio-formative development.

In the traditional industrial city of the twentieth century, the living space was "ego-economic". The needs of urban fabric were created by transport networks, residential quarters with an appropriate infrastructure. Entrepreneurship was a key factor of individual development.

Growth in the service sector has changed transportation priorities, places of urban agglomerations, living space requirements.

Therefore, for the study of modern urban concept, it is important to structure the research that studies the adaptation and transformation of old structures after the loss of their main economic and administrative-managerial role as well as individual experimental objects that make people accumulate in one place for a long time and spontaneously form a proto-urban settlement.

Key words: post-industrial epoch of XXI century, evolution of urban science, communicative technologies, modern society.